

การศึกษาครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อรวบรวม จัดกลุ่มรูปแบบ เพื่อศึกษารูปแบบ และเพื่อศึกษาถึงพัฒนาการรูปแบบการวางผังบริเวณพุทธสถาน สมัยสุโขทัย ในการศึกษาเลือกศึกษาเฉพาะงานสถาปัตยกรรมเนื่องในพุทธศาสนา บริเวณเมืองเก่าสุโขทัย โดยมีพุทธสถานที่ทำการรวบรวมทั้งสิ้น 106 แห่ง

วิธีการศึกษา ใช้การศึกษาทางสถาปัตยกรรม หาความสัมพันธ์ร่วมกันของกลุ่มตัวแบบศึกษา และใช้วิธีการศึกษาทางประวัติศาสตร์ โดยใช้ศิลาจารึกและรูปแบบสถาปัตยกรรม เป็นเครื่องมือในการศึกษาและกำหนดอายุโบราณสถาน

ผลการศึกษาพบว่า

1. รูปแบบการวางผังบริเวณพุทธสถาน สมัยสุโขทัย รักษาระเบียบแบบแผนอย่างเคร่งครัด คือ วางอาคารแนวแกนทิศตะวันออก – ตะวันตก หันหน้าไปทางทิศตะวันออกเป็นสำคัญ ได้รับอิทธิพลมาจากแนวความคิดทางด้านศาสนา
2. อาคารหลักประธานของวัด และของแนวแกน แบ่งออกได้เป็น 2 รูปแบบ คือ สถาปัตยกรรมประเภทสถูป – เจดีย์ และสถาปัตยกรรมประเภทอาคาร
3. รูปแบบผังบริเวณพุทธสถาน สมัยสุโขทัย สามารถแบ่งกลุ่มได้เป็น 4 แบบใหญ่ ๆ คือ กลุ่มผังบริเวณขนาดใหญ่พิเศษ กลุ่มผังบริเวณขนาดใหญ่ กลุ่มผังบริเวณขนาดกลาง และกลุ่มผังบริเวณขนาดเล็ก
4. มีพัฒนาการรูปแบบการวางผังบริเวณแบบฉับพลันไม่ชัดเจนนัก และในการเปลี่ยนแปลงมีสาเหตุเกิดจากความเชื่อทางด้านศาสนามากกว่าทางด้านการเมืองการปกครอง

This study proposes on gathering and classifying styles for studying all types and development of the Lay-out of the Buddhist Architecture in the Sukhothai Perior at the old Sukhothai city. There are 106 examples places for studying.

The process of studying, focus on learning in Architecture's field and finding out the relative of example cases study as the instrument for determine the age of ancient remains are the answer.

The results found as the inspiration of people by generations to generations below:

1. The style of the lay – out in Sukhothai city stress on traditional styles; the building was located in the East to the West and the front confront the sun seriously, that's effected from religion's ideas.
2. The main building is categorized into 2 styles; stupa and buildings.
3. The style of the lay – out in Sukhothai city can be divided into 4 styles; the extraordinary Buddhist lay-out, the large Buddhist lay-out, the middle lay-out, and the groups of little lay-out.
4. The intermediate development of the Buddhist lay-out is not so clear and the change is caused the believe in religion more than the political effective.